

MATEMATICĂ · CLASA A V-A

Lecția 26

Clasificarea fracțiilor

Ne amintim: numărător și numitor

Întregul are 8 părți egale. Luăm în considerare 3 părți.

$$\frac{3}{8}$$

3 = numărător

8 = numitor

Numitorul este întotdeauna diferit de 0.

Un întreg înseamnă 8 optimi

Împărțim un întreg în 8 părți egale și le colorăm pe toate.

$$\frac{8}{8} = 1$$

Numărul 1 reprezintă un întreg. Cu el comparăm fracțiile.

Fracția subunitară: mai puțin de un întreg

Colorăm 7 dintre cele 8 părți egale. O parte rămâne necolorată.

$$\frac{7}{8} < 1$$

7 < 8, deci fracția este subunitară.

Fracții subunitare

Numărătorul este mai mic decât numitorul.

$$\frac{1}{2}$$

$$1 < 2$$

$$\frac{3}{5}$$

$$3 < 5$$

$$\frac{7}{8}$$

$$7 < 8$$

Orice fracție subunitară este mai mică decât 1.

Fracția echiunitară: exact un întreg

Colorăm toate cele 8 părți egale ale întregului.

$$\frac{8}{8} = 1$$

8 = 8, deci fracția este echiunitară.

Fracții echiunitare

Numărătorul este egal cu numitorul.

$$\frac{2}{2}$$

$$2 = 2$$

$$\frac{5}{5}$$

$$5 = 5$$

$$\frac{8}{8}$$

$$8 = 8$$

Orice fracție echiunitară este egală cu 1.

Fracția supraunitară: mai mult de un întreg

Fiecare întreg are 8 părți egale. Colorăm 10 părți în total.

un întreg

încă 2 optimi

$$\frac{10}{8} > 1$$

10 > 8, deci fracția este supraunitară.

Fracții supraunitare

Numărătorul este mai mare decât numitorul.

$$\frac{3}{2}$$

$$3 > 2$$

$$\frac{7}{5}$$

$$7 > 5$$

$$\frac{10}{8}$$

$$10 > 8$$

Orice fracție supraunitară este mai mare decât 1.

Cele trei tipuri de fracții

Comparăm numărătorul cu numitorul.

$$\frac{7}{8}$$

Subunitară

$7 < 8$ mai mică decât 1

$$\frac{8}{8}$$

Echiunitară

$8 = 8$ egală cu 1

$$\frac{10}{8}$$

Supraunitară

$10 > 8$ mai mare decât 1

Clasificarea unei fracții, pas cu pas

Exemplu: vrem să clasificăm fracția de mai jos.

$$\frac{11}{9}$$

1. Identificăm numerele: 11 și 9.
2. Comparăm: $11 > 9$.
- 3. Concluzie: fracție supraunitară.**

Nu trebuie să facem împărțirea pentru a clasifica fracția.

Două situații de reținut

Și fracțiile cu numărătorul 0 sau cu numitorul 1 se pot clasifica.

$$\frac{0}{5}$$

subunitară

$$\frac{1}{1}$$

echiunitară

$$\frac{4}{1}$$

supraunitară

Comparăm la fel: $0 < 5$, $1 = 1$, $4 > 1$.

Exersează 1: clasificarea fracțiilor

Clasifică fiecare fracție. Justifică prin compararea numărătorului cu numitorul.

a) $\frac{2}{7}$

b) $\frac{9}{9}$

c) $\frac{11}{6}$

d) $\frac{0}{4}$

e) $\frac{8}{3}$

f) $\frac{1}{1}$

Exersează 2: comparația cu 1

Înlocuiește semnul „?” cu <, = sau >.

a) $\frac{5}{6} ? 1$

b) $\frac{7}{7} ? 1$

c) $\frac{9}{4} ? 1$

Folosește legătura dintre tipul fracției și numărul 1.

Exersează 3: numărătorul necunoscut

Găsește toate valorile naturale ale lui x pentru fiecare cerință.

$$\frac{x}{5}$$

a) Frația este subunitară.

b) Frația este echiunitară.

c) Frația este supraunitară.

Numărul 0 este număr natural.

Exersează 4: numitorul necunoscut

Găsește toate valorile naturale nenule ale lui x.

$$\frac{6}{x}$$

a) Frația este subunitară.

b) Frația este echiunitară.

c) Frația este supraunitară.

Atenție: x este numitor, deci x nu poate fi 0.

Exersează 5: fracțiile din desene

Scrie și clasifică fracția colorată. Fiecare dreptunghi reprezintă un întreg.

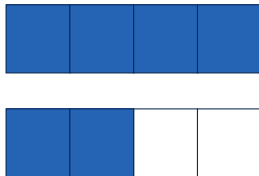
a)

b)

c)

La c), numără părțile colorate din ambele întregi.

Exersează 6: porții de pizza

O pizza are 8 felii egale. Toate pizzetele au aceeași mărime.

Un grup mănâncă 10 astfel de felii.

- a) Ce fracție dintr-o pizza reprezintă feliile mâncate?
- b) Ce tip de fracție ai obținut? Justifică.

Răspunsuri 1: clasificarea fracțiilor

a) $\frac{2}{7}$ subunitară: $2 < 7$

b) $\frac{9}{9}$ echiunitară: $9 = 9$

c) $\frac{11}{6}$ supraunitară: $11 > 6$

d) $\frac{0}{4}$ subunitară: $0 < 4$

e) $\frac{8}{3}$ supraunitară: $8 > 3$

f) $\frac{1}{1}$ echiunitară: $1 = 1$

Răspunsuri 2: comparația cu 1

Comparăm numărătorul cu numitorul.

$$\text{a) } \frac{5}{6} < 1$$

$$\text{b) } \frac{7}{7} = 1$$

$$\text{c) } \frac{9}{4} > 1$$

$$\text{a) } 5 < 6 \quad \text{b) } 7 = 7 \quad \text{c) } 9 > 4$$

Răspunsuri 3: numărătorul necunoscut

Numitorul este 5. Comparăm x cu 5.

$$\frac{x}{5}$$

a) $x < 5$: $x = 0, 1, 2, 3, 4$.

b) $x = 5$.

c) $x > 5$: $x = 6, 7, 8, \dots$

Răspunsuri 4: numitorul necunoscut

Numărătorul este 6. Comparăm 6 cu x.

$$\frac{6}{x}$$

a) $6 < x$: $x = 7, 8, 9, \dots$

b) $6 = x$: $x = 6$.

c) $6 > x$: $x = 1, 2, 3, 4, 5$.

La c), excludem 0 deoarece numitorul trebuie să fie nenul.

Răspunsuri 5: fracțiile din desene

Fiecare întreg are 4 părți egale, deci numitorul este 4.

$$\frac{3}{4}$$

a) subunitară

$$\frac{4}{4}$$

b) echiunitară

$$\frac{6}{4}$$

c) supraunitară

La c), cele 6 pătrimi reprezintă mai mult de un întreg.

Răspunsuri 6: porții de pizza

Întregul este o pizza cu 8 felii egale. Grupul mănâncă 10 felii.

a)
$$\begin{array}{r} 10 \\ \hline 8 \end{array}$$

10 > 8, deci fracția este supraunitară. Grupul mănâncă mai mult de o pizza.